

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ

Постановка проблеми та аналіз попередніх досліджень і публікацій. Особливості теперішнього етапу становлення цивілізації пов'язані із загостренням цілого комплексу ключових проблем розвитку суспільства. До них належать економічна, екологічна, енергетична кризи, а також наростання соціальних і національних конфліктів. Криза в суспільстві детермінувала розвиток кризи в системі освіти. Слід відзначити, що в історії розвитку суспільства змінилося декілька парадигм освіти, кожна з яких спочатку демонструвала свою активність, міра котрої знижувалася, коли вона виступала засобом прискорення його стагнації.

Нині у всьому світі йде пошук нових систем освіти, більш демократичних, диверсифікованих і результативних. Намагання подолати в освіті професійну і культурну обмеженість, орієнтація на широко освічену та гармонійну особистість характерні для всієї світової спільноти [4, с. 220-221].

У другій половині ХХ століття можна виділити мінімум як два критичних періоди у розвитку освіти. Перший припадає на середину 60-х років, коли передові країни світу дійшли до висновку, що змагання в економічній галузі зводиться до змагань у науці та техніці і зумовлюється підготовкою громадян у системі освіти. Водночас, як відзначає існуюча на той момент світова система освіти знаходиться у глибокій кризі [11].

У Радянському Союзі на той час було прийнято низку урядових постанов, які були скеровані на розширення та вдосконалення діяльності вищої школи. Статистичні дані за цей період свідчать про значне зростання кількості вищих навчальних закладів в Україні, про збільшення контингенту студентів і аспірантів, про підвищення рівня матеріально-технічного забезпечення вищої школи.

Другий рівень підвищеної уваги до проблем освіти виник на початку 80-х років двадцятого століття, оскільки суспільство все більше стало усвідомлювати обмеженість подальшого розвитку людства тільки за рахунок економічного росту. Людство прийшло до висновку, що майбутній розвиток визначається, насамперед, рівнем культури, розумінням та мудрістю людини [19, с.13-28; 20, с. 35-44].

Система освіти, яка на той час склалася, була названа авторами «Римського клубу» «підтримуючим навчанням», що ґрунтується на фіксованих методах і правилах, призначення яких потрібно для того, щоби впоратися з уже відомими ситуаціями, котрі повторюються. Альтернативою «підтримуючому навчанням» має стати «інноваційне навчання». Воно передбачає здатність тих, хто навчається до проєктивної детермінації майбутнього та вимагає кардинально нових підходів. Слід відзначити, що концепція інноваційної освіти була сформульована у підготовленій у 1979 році Д. Боткіним, М. Ельмандірою, М. Малітцем доповіді Римському клубу «Немає меж навчанням» (No limits to learning Bridging the human gap) [21].

Мета статті — проаналізувати становлення національної моделі вищої освіти та визначити сукупність положень, що складають підґрунтя основних напрямів професійної підготовки у майбутніх фахівців фізичного виховання в контексті ідей нової освітньої парадигми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток української освіти в кінці ХХ та на початку ХХІ ст. проходив у складних умовах громадсько-політичного життя, змін в економіці, соціальній сфері суспільства. Незважаючи на чисельні труднощі, всі ці роки здійснювався пошук провідних ідей, які б склали базову основу освітньої парадигми та

зумовили вектори подальшого розвитку системи освіти.

Потреба в перетворенні вітчизняної системи освіти була обумовлена тим, що освіта, яка виконує, насамперед, соціокультурну функцію сформувалася односторонньо. Переважання в ній матеріалістичної складової порушило гармонію матеріального та духовного, професійної підготовки і особистісної позиції майбутнього фахівця. Підготовлений у такій освітній парадигмі він не проявляє в своїй професійній діяльності прагнення слугувати іншим людям. Ця людська неспроможність окремого фахівця ставала проблемою суспільства, яке потребувало гуманності, толерантності та моральності.

Водночас, О. Запесоцький відзначає, що незалежно від конкретної країни, її соціокультурної ситуації, профілю ВНЗ та інших особливостей, цілі реформування освіти мають суто гуманістичний характер і зводяться до наступного: метою суспільства має стати розвиток талантів усіх його членів до максимального рівня виключаючи можливість створення недемократичного елітаризму; гуманістичні цінності суспільства повинні надавати можливість кожному його члену розвивати свої розумові здібності до максимально можливих з раннього дитинства до глибокої старості, навчаючись по мірі змін оточуючого світу; справедливість і висока якість освіти має велике практичне значення як для економіки, так і для суспільства в цілому; освіта має будуватися на основі партнерства; освітні реформи повинні бути скеровані на створення суспільства із розвинутою системою неперервної освіти; університети і коледжі повинні прийняти більш жорсткі, що піддаються вимірюванню стандарти, які стосуються академічного рівня освітніх закладів і відношення студентів до навчання [7, с. 231-232].

Нова освітня парадигма України формувалася в процесі розробки важливих напрямів реформування вищої школи. Так, домінуючими тенденціями її розвитку впродовж 90-х років ХХ ст. були деідеологізація та демілітаризація в умовах часткової деіндустріалізації країни, перехід від елітарної до масової вищої освіти, гуманізація навчального процесу та гуманітаризація структури підготовки фахівців, поява приватного сектору та диверсифікація джерел фінансування. Використовуючи досвід, передусім, європейських країн в Україні було запроваджено багаторівневу ступеневу систему вищої освіти, створено систему ліцензування та акредитації, започатковано формування системи освітніх стандартів і нової нормативної бази. Це дозволило наблизити національну систему вищої освіти до академічних традицій та сучасної практики європейських університетських систем.

Водночас, у прийнятій у 1995 році програмній документації ЮНЕСКО «Реформа і розвиток вищої освіти» констатувалося, що на сучасному етапі «вища освіта переживає кризу у всіх країнах світу». У руслі цього твердження не зроблено ніяких виключень щодо України, про що було заявлено на міжнародному симпозиумі, який проходив у формі Других Академічних читань у 1995 році у Києві. Стосовно України висунуто невідкладний практичний захід — розробити і прийняти до реалізації нову національну модель вищої освіти з метою досягнення гармонійної відповідності її потенціалу до вимог розвинутого суспільства, яке зараз створюється [9].

Динамізм розвитку Європейського Союзу на початку 2000-х років обумовив швидке просування освітніх реформ. Упродовж 2002-2005 років прогресивна частина академічної спільноти України переконалася в необхідності якнайшвидшого входження в Болонський процес. Приєднанню України до нього передувало проведення широких освітніх експериментів, які мали напрацювати моделі гармонізації національного та європейського освітніх просторів.

На 36 сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, яка відбулася 25 жовтня — 10 листопада 2011 року у Парижі порядком денним було передбачено обговорення широкого кола проблем, пов'язаних із подальшим розвитком міжнародного співробітництва в галузі освіти, науки, культури, інформації та комунікації, а також питань реалізації Середньострокової стратегії ЮНЕСКО 2008-2013рр., підготовки нової Середньострокової стратегії 2014-2019рр. Окрім цього відбулись галузеві засідання, що забезпечили роботу

профільних комісій із питань освіти, природничих та соціально-гуманітарних наук, культури, інформації та комунікації. Насамперед, привертає увагу зусилля ЮНЕСКО щодо ширшого визнання науки, технології та комунікації наріжними параметрами сталого розвитку та керування знаннями [13]. Щодо програм освіти, то новими стратегічними підходами було визнано наступні: 1. *Покращення якості освіти через підвищення рівня викладання, навчання, адекватності й ефективності — у тому числі за рахунок просування ІКТ як механізму доступу до навчання*; 2. *Освіта в дусі цінностей, демократичної громадянськості, прав людини, терпимості й діалогу задля примирення та миру*; 3. *Посилення уваги до вищої освіти через її важливість для інноваційної діяльності та формування міцніших суспільств і економік, а також проблеми зі вступом на цей рівень навчання*; 4. *Формування глобальної платформи для обговорення освітніх інновацій та реформ з погляду майбутнього освіти*; 5. *Надання нового імпульсу зусиллям щодо забезпечення освіти для всіх через формування нових партнерських зв'язків* [10, с. 26-27].

Отже, нова освітня парадигма в якості пріоритету вищої освіти розглядає орієнтацію на інтереси особистості, які адекватні сучасним тенденціям суспільного розвитку та освітні інновації, що в свою чергу, зумовило основні принципи реформування освітньої системи України (рис. 1).

У цілому, сучасна освітня парадигма являє собою багатоаспектний комплексний феномен, у якому традиційна освіта взаємодіє з інноваційною. При цьому ця взаємодія здійснюється через розвиток аксіологічного потенціалу особистості, котрий орієнтований на гуманістичну доміную. Взаємодія традицій та інноватики в освіті є новим рівнем гуманізації. При цьому, обидві форми освіти знаходяться в умовах паритетної компліментарної опозиції та не вступають у протиріччя між собою, а лише взаємодоповнюють і збагачують ідею ефективної соціалізації особистості.

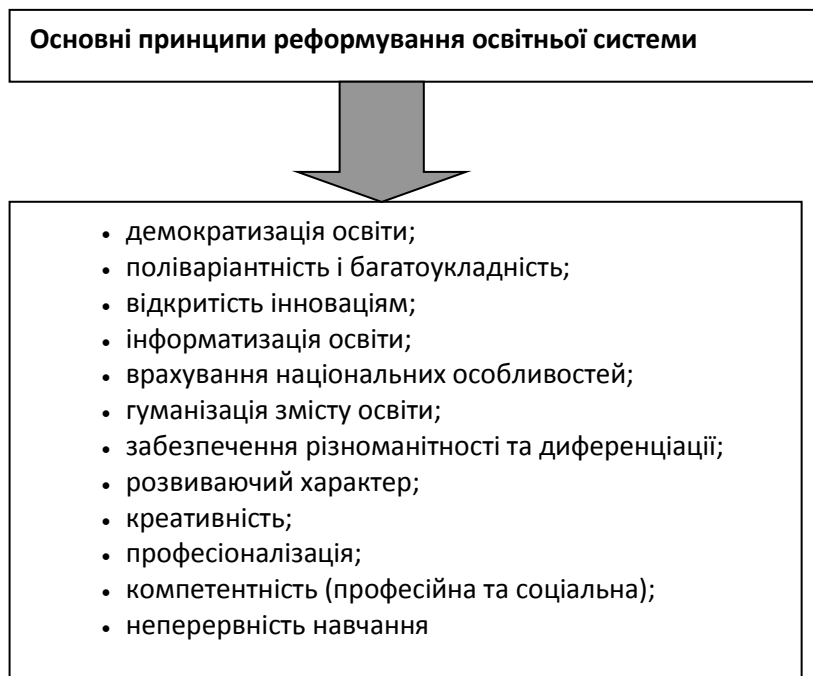


Рис. 1. Зміст провідних принципів реформування національної освітньої системи

Науковці виділяють шість моделей сучасної парадигми, які постають у якості інноваційних [17, с. 60].

– перша модель — освіта як формування наукової картини світу, ставка на науку як головну цінність суспільного життя та освіти, ідеал освіченої людини — людина-науковець;

– друга модель — освіта як професіоналізація. Для більшості розвинутих країн стало характерним те, що вектор освіти почав зміщуватися у бік прикладних наук, підготовки професіоналів, оскільки економічна дійсність вимагає від освіти все більшої віддачі;

– третя модель — освіта як формування культури інтелектуальної діяльності, як спосіб розвитку мислення. Шляхом переходу від школи пам'яті до школи, де людину вчать здобувати освіту, залучаючи власне мислення, передбачається вирішити проблеми професійної освіти на основі вироблення власного світогляду в умовах значної кількості альтернативних ідеологічних і суспільних впливів;

– четверта модель — освіта як підготовка до життя. Зміщення вектору до сфери історії та культури, де можна знайти відповіді на питання куди рухається суспільство та як вирішується доля людського буття;

– п'ята модель — неперервна освіта або забезпечення можливості задоволення її потреби протягом усього життя людини;

– шоста модель — критично-креативна, у якій головним є формування пізнавального інтересу та творчого мислення до навчання, створення для цього відповідних умов, а саме: цілодобовий доступ до бібліотек, Інтернету та іншої інфраструктури навчання для забезпечення самостійної роботи студентів.

Отже, нова освітня парадигма гуманістична за своєю суттю, оскільки в центрі її є окрема людина. Максимальне розкриття її індивідуальних здібностей, неповторних унікальних особливостей психіки та інтелекту стають головною метою всього освітнього процесу. При наявності гуманістичної домінанти нові вимоги до освітньої парадигми виражаються також у взаємозв'язку традицій, інноватики, аксіології. Складні переплетення та взаємозв'язки процесу соціалізації особистості вимагають в якості основної мети освіти окреслити особистісне самовизначення та професійну компетенцію фахівця.

Таким чином, пошук нових систем освіти, більш демократичних, диверсифікованих і результативних з позиції інтересів суспільства привів до формування нової освітньої парадигми, сутність якої в багатьох аспектах визначають *фундаментальність, цілісність і спрямованість на задоволеність інтересів особистості*.

Безумовно, реформування системи вищої професійної освіти суттєвим чином відобразилося на формуванні її змісту. На думку В. Сластьоніна (2004), в основу розробки змісту вищої професійної освіти мають бути покладені наступні принципи:

– *універсальність* — повний набір гуманітарних дисциплін, котрі забезпечують базову підготовку в єдності з професійною та спеціалізованою освітньою програмами;

– *інтегративність* — міждисциплінарна кооперація наукових досліджень і навчальних предметів, змістова та структурно функціональна єдність навчального процесу;

– *цілісність картини світу*, що відтворюється комплексом базових дисциплін на основі єдності мети, взаємодоповнюваності змісту та єдності вимог;

– *фундаментальність* — наукова обґрунтованість і висока якість соціогуманітарної та загальнокультурної, психолого-педагогічної та спеціальної підготовки;

– *професійність* — оволодіння різноманітними соціальними технологіями;

– *варіативність* — гнучке поєднання обов'язкових базових курсів і додаткових дисциплін за вибором з широким сектором спеціалізованих навчальних предметів спеціального та гуманітарно культурологічного профілей, різноманітність алгоритмів навчання відповідно до індивідуальних можливостей студентів, вільний вибір обсягу, темпів і форм освіти;

– *багаторівневість* — підготовка на ступенях загальної, базової (бакалавр) і повної (магістр) вищої освіти, аспірантура, різноманітні форми підвищення кваліфікації [14, с.42-50].

У контексті ідей освітньої парадигми змінилися сучасні вимоги до якості підготовки фахівців галузі фізичного виховання і спорту.

Поліфункціональність фізичної культури, її насиченість розвиваючими, оздоровчими, освітніми і виховними технологіями вимагає особливого підходу до формування змісту підготовки фахівців для конкретної галузі. Необхідно враховувати, що діяльність цих фахівців пов'язана з людиною, відповідно слід орієнтуватися на їх підготовку в психолого-педагогічному аспекті.

На теперішній день у ВНЗ фізкультурного профілю висувається концепція, згідно з якою єдність духовного, фізичного та морального виховання виступає як один із напрямів навчального процесу. При цьому відзначається необхідність підвищення професійної підготовки студентів і на цьому ґрунті досягнення їх професійного зростання.

Заходи, що вживаються в галузі фізичного виховання в основному спрямовані на вирішення виникаючих проблем, які утворилися в результаті сформованих протиріч: незбалансованої політики у підготовці кадрів; потреби в інноваційних процесах, котрі передбачають використання гнучких випереджуючих технологій і дефіциту їх ресурсного забезпечення; зниження загально культурного, морального й творчого рівня фахівців тощо.

Сучасний професійно підготовлений фахівець має відповідати трьом основним вимогам: володіти широкими знаннями, ерудицією, які дозволяють адаптуватися до швидко змінюваних умов життя; ставитися до праці як до першої життєвої необхідності; відрізнятися гнучкістю розуму, бути ініціативним, творчо ставитися до справи.

Традиційно склалося, що у вищому навчальному закладі студенти здобувають знання, а після його закінчення — оволодівають професією. Тому, за думкою Е. Вільчовського, види й об'єкти майбутньої професійної діяльності виявляються відірваними у часі та просторі від знань, які пропонуються вищою школою [2, с. 301-310]. Відтак, підготовку кадрів у більшій мірі слід здійснювати у взаємозв'язку з конкретним об'єктом майбутньої професійної діяльності.

Проблема професіоналізму в новій освітній парадигмі відображає міру готовності та здатності фахівця фізичного виховання і спорту повноцінно реалізувати свої функції при вирішенні практичних завдань та залежить від рівня їх інтегральної підготовленості.

Становлення професіоналізму на етапі підготовки у вищих навчальних закладах суттєво залежить від раціональної інтеграції навчальних дисциплін та їх орієнтації на цілісну професійну діяльність, у якій окрема дисципліна повинна служити засобом досягнення загальної мети. Нині ж кожна дисципліна радше виступає в якості власної мети, що знижує ефективність професійної підготовки студентів [15, с. 94-98].

Професійний розвиток особистості майбутнього фахівця у процесі навчання не вичерпується індивідуальною роботою зі знаковою інформацією, а з самого початку повинен бути включений у контекст життя та діяльності. При цьому навчання сприймається як процес включення особистості в систему громадських відносин, соціальну практику, а навчальний процес при цьому відображає ці відносини і являє собою єдність діяльності та спілкування [1, с. 10-13; 5].

Для забезпечення високої ефективності нової парадигми навчання дуже важливо виробити у навчальному закладі єдині педагогічні позиції всього викладацького складу, розподілити задачі та функції роботи кожної кафедри і кожного працівника таким чином, щоби всі діяли в одному напрямі, висували єдині педагогічні вимоги і, в той же час, творчо виконували свою роботу з професійної підготовки фахівця [18, с. 145-151].

Сучасна система процесу підготовки фахівців фізичного виховання і спорту вимагає від професорсько-викладацького складу вищої школи глибокого переосмислення призначення фізкультурної освіти, різноманітних аспектів гармонізації її моделей і технологій. Успішне вирішення нових завдань, що стоять перед вищою освітою фізкультурного профілю, залежить від готовності та здатності викладачів здійснювати перехід до нового педагогічного мислення, суть якого полягає у сприйнятті навчання як

процесу професійного розвитку особистості студента. Метою навчання стає максимальний розвиток у кожного студента його детермінованих можливостей і здібностей у сфері найбільшого їх прояву. А це, в свою чергу, змінює вимоги до особистості студента як активного учасника педагогічного процесу. У новій освітній парадигмі викладач втрачає домінантність, а студент стає повноправним суб'єктом процесу освіти, вступаючи при цьому у взаємодію з викладачем [6, с. 44-47].

На жаль, довгий час питання професійно-педагогічної спрямованості викладачів ВНЗ фізкультурного профілю не привертало увагу фахівців і дослідників. При цьому, всі розуміють, що успіх реалізації сучасної парадигми освіти знаходиться у безпосередній залежності від особистості викладача.

Професія викладача фізичного виховання, тренера з певного виду спорту належить до таких професій, в яких людина не маючи покликання до цієї діяльності не може працювати творчо, продуктивно, стати майстром своєї справи. Правдиве покликання визначається тільки в практичній діяльності, що дозволяє рекомендувати її з метою формування професійної спрямованості, а також використовувати в якості критерію професійного відбору.

Вивчення досвіду роботи багатьох вищих фізкультурних закладів України показує, що однією зі серйозних вад професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання є недостатньо розроблена її система, яка наразі не дозволяє формувати у них професійної спрямованості, творчої активності та самостійності. Система професійної підготовки має ґрунтуватися на базі широкого втілення технологій навчання через систему пошуку шляхів вирішення студентами навчально-практичних задач. Також, необхідно враховувати інноваційні підходи до добору та формування змісту, методів, засобів навчання, побудови практичних занять, а також ретельного продумування прийомів створення самої атмосфери спілкування суб'єктів освітнього процесу [8, с. 15-17].

Значну роль у професійному становленні фахівця відіграє педагогічна практика студентів, яка неодноразово підлягала перетворенням, але по суті залишилася незмінною. Фрагментарне залучення студентів до майбутньої професії не вирішує тих завдань, які покликані вирішувати практика. У ній не знаходить повної реалізації принцип зв'язку теорії з практикою, в той час як це рекомендовано основними напрямками сучасної парадигми освіти [3, с. 207-210].

Педагогічна діяльність фахівця фізичного виховання і спорту, яка в деякій мірі забезпечує відтворення інтелектуального потенціалу та здоров'я нашого суспільства, є соціально формуючою, творчою, конструктивною, організаторською, діагностичною. У зв'язку з цим соціально педагогічні функції повинні постійно розширюватися та ускладнюватися наближаючись до функцій педагога-вченого, педагога-вихователя, педагога-організатора.

Висновки. Нова освітня парадигма являє собою багатоаспектний комплексний феномен, у якому традиційна освіта взаємодіє з інноваційною, при цьому ця взаємодія здійснюється через розвиток аксіологічного потенціалу особистості, котрий орієнтований на гуманітарну домінанту. Сутність нової освітньої парадигми визначають фундаментальність, цілісність і спрямованість на задоволеність інтересів особистості.

Проблема професіоналізму в новій освітній парадигмі відображає міру готовності та здатності фахівця фізичного виховання повноцінно реалізувати свої функції при вирішенні практичних завдань та залежить від рівня їх інтегральної підготовленості.

Сучасна система процесу підготовки фахівців фізичного виховання вимагає від професорсько-викладацького складу вищої школи глибокого переосмислення призначення фізкультурної освіти, різноманітних аспектів гармонізації її моделей і технологій.

Фрагментарне залучення студентів до майбутньої професії не вирішує тих завдань, які покликані вирішувати практика, в той час як навчальні практики рекомендовані

основними напрямками сучасної парадигми освіти.

При побудові системи професійної підготовки необхідно враховувати постійне розширення професійних сфер ланок системи фізичної культури і спорту, що відбувається на основі реального попиту на послуги, забезпечуючи при цьому якісний педагогічний супровід усієї різноманітності фізкультурно-оздоровчих програм у різних освітніх закладах та інших організаційних структурах фізичного виховання.

Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що система підготовки фахівців фізичного виховання далека від досконалості. У ній накопичилося безліч проблем, від вирішення яких залежить реалізація ідей нової освітньої парадигми. Головним завданням у цьому питанні є осмислення та побудова взаємозв'язків між тенденціями розвитку фізичної культури і системою підготовки фахівців. Усе це потребує проведення низки наукових експериментальних досліджень, результати яких можуть сприяти пошуку найбільш ефективних і раціональних рішень.

Література:

1. Бальсевич В.К. Непрерывное физкультурное образование / В.К. Бальсевич, Г.И. Попов, Н.И. Санникова // Теория и практика физической культуры. — 2004. — №12. — С. 10-13.
2. Вільчковський Е.С. Професійна спрямованість підготовки фахівців з фізичного виховання / Е.С. Вільчковський. // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992-2002 рр. Зб. наук. пр. — Харків: ОВС, 2002. — №1. — С. 301-310.
3. Гавриленко О.М. Роль педагогічної практики студентів у формуванні готовності до професійної діяльності / О.М. Гавриленко // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки: зб. наук пр. — Ніжин, 2011. — №10. — С.207-210.
4. Гамідов В.М. Глобальна освіта — як детермінант розвитку світоглядної свободи особистості / В.М. Гамідов // II Міжнародна конференція: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи, м. Харків, ХДАДМ, 15-16 квітня 2010. / збірник матеріалів. — Харків: ХДАДМ, 2010. — с. 220-221.
5. Дубовицкая Т.Д. Самоактуализация личности в контекстном обучении / Т.Д. Дубовицкая. — М.: «Альфа» МГОПУ им. М.А. Шолохова, 2004. — 131с.
6. Ершова Н.Г. Профессионально-личностное развитие студентов в условиях психолого-педагогического сопровождения в вузе физической культуры / Н.Г. Ершова // Теория и практика физической культуры. М., 2005. - №9. — С.44-47.
7. Запесоцкий А.С. Образование: философия, культурология, политика. / А.С. Запесоцкий — М. : Наука, 2002. — 456с.
8. Зволинская Н.Н. Повышение квалификации в контексте идеи непрерывного физкультурного образования: методологический аспект, тенденции, практическое воплощение / Н.Н. Зволинская, В.И. Маслов // Теория и практика физической культуры. М., 2001. — №12. — С.15-17.
9. Кінець В.П. Вища освіта в системі цінностей цивілізації XXI століття // Концептуальні проблеми модернізації вищої освіти: матеріали міжнародної наукової конференції 13-14 листопада 1998р. Донецьк, 1998.
10. Крупная программа I — Образование: 01001-01604 // 36с / 5: Проект Программы и бюджета 2012-2013гг. — Т. II. — Париж: ЮНЕСКО. 2011. — С.26-27.
11. Кумбе Ф. Кризис образования в совр. мире. — М., 1970. — 130с.
12. Попков В.А., Коржуев А.В. Теория и практика высшего профессионального образования: учебное пособие для высшей школы / В.А. Коржуев. М.: Академический проект, 2004. — 432с.
13. Предисловие Генерального директора // 36с/5: Проекты резолюций 2012-2013гг. — Т. 1. Париж: ЮНЕСКО, 2011. — С. i-x.
14. Слостенин В.А. Основные тенденции модернизации высшего образования / В.А. Слостенин // Педагогическое образование и наука. - №1. — 2004. — С.42-50.
15. Степанченко Н.І. Роль професійної мотивації в системі підготовки студентів фізкультурних вузів / Н.І. Степанченко: // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми в фізичному вихованні і спорту: зб. наук. пр. / за ред С.С. Єрмакова. — Х., 2012. - №8. - С. 94-98.
16. Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту у вищих навчальних закладах: автореферат на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л.П. Сущенко — К., 2003. — 46с .
17. Утюж І.Г. Цивілізаційна парадигма освіти: теоретико-методичний аспект / І.Г. Утюж // Гуманітарний вісник ЗДІА вип. 38. — 2009. — С.60.
18. Хотомлянський О. Методичні питання оцінювання результатів професійної діяльності професорсько-викладацького складу вищого навчального закладу / О. Хотомлянський, Т. Дерев'яно // Освіта і управління. — 2006. — Т.9. - №3-4. — С.145-151.

19. Шукшунов В.Е. Взгляд в XXI век / В.Е. Шукшунов, В.Ф. Взятыхшев, Л.И. Романкова // Высшее образование в России. — М., 1994. — №2.— С. 13-28.

20. Шукшунов В.Е. От осознания парадигмы к образовательной практике / В.Е. Шукшунов, В.Ф. Взятыхшев, Л.И. Романкова. // Высшее образование в России. — М., 1995. — №3. — С. 35-44.

21. No limits to learning Bridging the human gap) [Botkin J., Elmanjra M., Malitza M. No limits to learning Bridging the Human Gap. A, Report to the Club of Rome. — Oxford, ect.: Pergamon press, 1979 I.

У статті подається аналіз становлення національної моделі вищої освіти та визначається сукупність положень, які складають підґрунття основних напрямів професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання в контексті ідей нової освітньої парадигми.

Ключові слова: парадигма, ідеї, вищі навчальні заклади, фахівці фізичного виховання, підготовка, основні напрями.

В статье анализируется становление национальной модели высшего образования и определяется совокупность положений, составляющих основу основных направлений профессиональной подготовки будущих учителей физкультуры в контексте идей новой образовательной парадигмы.

Ключевые слова: парадигма, идеи, высшие учебные заведения, специалисты по физкультуре, подготовка, основные направления.

The article analyzes the development of the national model of higher education and is determined by a combination of provisions forming the basis of the main areas of training future teachers of physical education in the context of the ideas of a new educational paradigm.

Key words: paradigm, ideas, universities, physical education teacher, training, main directions.